

III

(Előkészítő jogi aktusok)

EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG

463. PLENÁRIS ÜLÉS, 2010. MÁJUS 26. ÉS 27.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az állatjóléti címkézésre, valamint az állatok védelmével és az állatjóléttel foglalkozó referenciaközpontok európai hálózatának létrehozására irányuló lehetőségekről

(COM(2009) 584 végleges)

(2011/C 21/08)

Előterjesztő: **Leif E. NIELSEN**

2009. október 28-án az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az állatjóléti címkézésre, valamint az állatok védelmével és az állatjóléttel foglalkozó referenciaközpontok európai hálózatának létrehozására irányuló lehetőségekről

COM(2009) 584 végleges.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció 2010. május 6-án elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2010. május 26–27-én tartott, 463. plenáris ülésén (a 2010. május 26-i ülésnapon) 106 szavazattal 2 ellenében, 1 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Fennáll az igény egy olyan címkézési rendszer kialakítására, amely az állati termékeket illetően objektív alapokon nyugvó, jobb választási lehetőségeket bocsát a fogyasztók rendelkezésére, azokban az esetekben, amikor az állatjóléti követelmények meghaladják az EU minimálkövetelményeit. A címkézés megbízható információkon alapuló elismert garanciát kíván adni, amely a fogyasztókkal való kommunikációra alkalmas.

1.2 A rendszernek tudományos alapokon nyugvó normák értékelésén és összehasonlításán kell alapulnia. A rendszernek önkéntes jellegűnek, harmonizáltnak és piacorientáltnak kellene lennie, továbbá pontosan meghatározott kritériumok betartása mellett a tanúsításra, valamint magán- és egyéb címkékkel való kombinációs lehetőségekre kellene épülnie. A címkézési rend-

szereknek egyúttal a nemzetközi kötelezettségeknek is eleget kellene tennie, és megfelelő feltételek mellett alkalmazhatónak kell lennie az EU-ba irányuló importra is.

1.3 Az EGSZB értékeli az Európai Bizottság kezdeményezésére végrehajtott mélyreható vizsgálatokat, amelyek alapján felmérték a címkézési rendszerekre és a referenciaközpontok európai hálózatának létrehozására irányuló különböző lehetőségek következményeit. A vizsgálatok legrealisabb lehetőségként egyértelműen egy olyan címkézési rendszerre utalnak, amely megfelel a fent ismertetett szempontoknak; ez egyben az EGSZB korábbi ajánlásaival is egybevág ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Az EGSZB az állatvédelmi címkézésről szóló, 2007. március 15-i feltáró véleményét a Tanács német elnöksége kérésére dolgozta ki (HL C 161., 2007.7.13., 54. o.).

1.4 Az Európai Bizottság ettől függetlenül elmulasztja az ún. „garanciarendszer” iránti követelés megvizsgálását, valamint a prioritások meghatározását ezen lehetőségek számára. Ehelyett megválaszolatlanul hagyja e kérdéseket, noha legtöbbjük nem realiztikus. Ésszerűbb lett volna, és a folyamatot is előbbre vitte volna, ha az Európai Bizottság konkrét javaslatot vázol fel a további tárgyalások alapjául. Ez nem utolsósorban azért lett volna fontos, mivel a Tanács két évvel ezelőtt kérte az Európai Bizottságot, hogy az EGSZB ajánlásait vegye a további tárgyalások alapjául.

1.5 A vitát nem kellene feleslegesen elnyújtani, különösen a „Welfare-Quality”-projektre ⁽²⁾ való tekintettel, amelyek az eredményeit a lehető leghamarabb gyakorlatba kellene átültetni. Ezen túlmenően a részt vevő intézmények között meglévő hálózatot és a kutatók kötelezettségvállalását továbbra is fenn kellene tartani, és ki kellene használni, anélkül hogy túl sok időt veszteségetnének az elméleti lehetőségek konkrét javaslatok nélküli további megvitatására.

1.6 Így a „Welfare Quality”-projekttel szilárd alapot teremtettek azon tudományos mutatók kidolgozásához, amelyek elsősorban az állatok jóllétén és viselkedésén – ezzel együtt pedig közvetett módon az alkalmazott termelési rendszereken és módszereken – alapulnak, és amelyeket tovább lehet fejleszteni egy átlátható és megbízható fogyasztói tájékoztatást nyújtó osztályozás irányába.

1.7 Az EGSZB ezek alapján támogatja, hogy a „Welfare Quality”-projekt továbbfejlesztett formájaként európai hálózatot építsenek ki. Az EGSZB a korábbi ajánlásaival összhangban úgy véli, hogy az említett lehetőségek közül a legjobb megoldás a címkézési rendszernek egy központilag koordinált hálózattal való összekötése. Szükséges lenne, hogy az érintett szereplők időben és széles körben befolyásolni tudják a rendszer működését és a normák meghatározását.

1.8 A javasolt szabályozásnak azon, jelenleg érvényes uniós minőségi szabályozások kiegészítéseként kell szolgálnia, amelyek fenntartott jelöléseket alkalmaznak az ökológiai termékek és tojástermelési technológiák esetében, illetve az olyan földrajzi jelölések és hagyományos specialitások szabályozásának kiegészítéseként, amelyek elsősorban a termelési rendszerekre és a származásra, nem pedig az állatvédelemre vonatkoznak.

2. Háttér

2.1 Mérhető mutatók, szigorúbb állatvédelmi normák, címkézés, és az európai hálózat kialakítása adják az Európai Bizottság állatvédelmi cselekvési tervének ⁽³⁾ lényeges elemeit.

⁽²⁾ A „Welfare Quality®” uniós finanszírozású kutatási projektet 2004 és 2009 között 39 intézet mintegy 250 kutatója, és 13 európai ország felsőoktatási intézményei, valamint a témában jártas harmadik országok hajtották végre. A projekt keretében tudományos alapokon állatjóléti követelményeket és olyan gyakorlati stratégiákat dolgoztak ki, amelyek az állatvédelmi szempont beépítését célozták a mezőgazdaság-feldolgozás-kereskedelem-értékesítés láncba, a fogyasztók számára is biztosítva a megfelelő információkat.

⁽³⁾ COM(2006) 13, 2006. január 23.

A cél az, hogy a fogyasztók jobb alappal rendelkezzenek olyan állati termékek kiválasztásához, amelyeket az uniós minimum-követelményeknél szigorúbb állatvédelmi normák mellett állítottak elő. Ez a jobb tájékoztatás, az állatvédelem iránt való fogékonnyá tétel, normák kidolgozása, valamint bevált eljárásoknak az európai állatvédelmi és állatjóléti hálózat keretén belüli cseréje és alkalmazása révén valósulhat meg. A civil társadalom képviselőjeként és változatos összetétele alapján az EGSZB nyilvánvaló feladata hozzájárulni egy rugalmas és működő rendszer felállításához.

2.2 A jelentés a Tanács 2007. májusi felkérésén alapul, amely az állatjóléti címkézési lehetőségek értékelését irányozta elő. Alapjául az EGSZB feltáró véleménye és a hozzá kapcsolódó konferencia ⁽⁴⁾ szolgált. A Tanács felkérte az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg az állatvédelmi címkézés lehetőségeit, figyelembe véve az EGSZB ajánlásait is, amelyek alapja annak megvizsgálása volt, hogy az állatvédelmi mutatókra épülő és a „Welfare Quality”-projekt céljai elérésével összhangban álló címkézési rendszer bevezetésének milyen gyakorlati lehetőségei vannak. Ezen túlmenően a Tanács, akárcsak az EGSZB, ehhez kapcsolódóan uniós szintű tájékoztatókampányt javasolt az állatvédelem és címkézési rendszer témájában.

2.3 A szóban forgó jelentés mellékletei széles körű külső kutatásokat tartalmaznak azokról a lehetőségekről, amelyek az állatjóléti címkézésre és az állatvédelemről szóló kommunikációra, valamint egy európai hálózat kiépítésével összefüggő szempontokra vonatkoznak. A Tanács kérésének megfelelően a jelentésről és a vizsgálatokról folytatott intézményközi eszmecserének kell az Európai Bizottság további megfontolásainak az alapját adnia.

2.4 A jelentés és az Európai Bizottság szervezeti egységei által végzett vizsgálatok hozzá tartozó összegzése összefoglalja a különböző kötelező és önkéntes címkézési rendszerek létező lehetőségeit, anélkül hogy kiemelne egyet közülük. Kiderül belőle azonban, hogy a jövőbeli rendszernek fogyasztóbarát információkon, tudományos alapokon, független tanúsítási szervek bevonásán, a versenytorzulások elkerülésének biztosításán, valamint nemzetközi kötelezettségvállalások betartásán kell alapulnia.

2.5 A referenciaközpontok európai hálózata az Európai Bizottság szerint alkalmas arra, hogy normákat és mutatókat harmonizáljon, meglévő forrásokat koordináljon, a bevált eljárások cseréjéhez hozzájáruljon, független információkat biztosítson, valamint hogy hozzájáruljon az átfedések elkerüléséhez. A választható megoldások: a jelenlegi helyzet fenntartása további intézkedések nélkül; egy centralizált megközelítés; illetve egy inkább feladatspecifikus stratégia, amelynek során centralizált és decentralizált elemek kerülnek meghatározásra.

⁽⁴⁾ Az „Állatjólét — az állatjólét javítása címkézés révén?” címmel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, az Európai Bizottság és a Tanács német elnökségének szervezésében 2007. március 28-án, Brüsszelben megrendezett konferencia hangsúlyozta, hogy figyelembe kellene venni az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2007. március 15-én elfogadott „Állatvédelmi címkézés” című feltáró véleményben tett javaslatokat (a Mezőgazdasági és Halászati Tanács 2797. ülésének következtetései, Brüsszel, 2007. május 7.).

2.6 Az Európai Bizottság erre vonatkozóan többek között meg fogja vizsgálni az adminisztratív hátrányokat és a költségeket, valamint a címkézési rendszerek és a termelési minőség viszonyát, például a biogazdálkodás esetében. Ennek során fel kell használni a „Welfare-Quality”-projekt eredményeit, és meg kell vizsgálni a lehetséges társadalmi, gazdasági és ökológiai következményeket. Az Európai Bizottság ezen túlmenően további vizsgálatokat is folytat majd annak megállapítására, hogy a korábbi közvélemény-kutatások során kinyilvánított vélemények megváltoztak-e, és ha igen, miért.

3. Megjegyzések

3.1 Az EGSZB továbbra is támogatja az Európai Bizottság állatvédelmi cselekvési tervét ⁽⁵⁾, és kedvezően értékeli, hogy az állatok védelméről és kíméletéről szóló jegyzőkönyv fontos szerepet tölt be a Lisszaboni Szerződésben, ami a téma iránti növekvő érdeklődésre utal ⁽⁶⁾.

3.2 A végrehajtott elemzések dokumentálják az állatvédelem és az állatjólét koherensebb és jobban koordinált megközelítésének szükségességét az EU-n belül. A tagállamokon belüli önkéntes címkézési rendszerek és minőségi szabályozások sokasága így zavarhoz, valamint ahhoz vezethet, hogy a termékeket helytelen és szakszerűtlen módon különböztetjük meg egymástól. Ezen túlmenően egyenlőtlen feltételek létrejöttét teszik lehetővé a termelési és kereskedelmi lánc érintett tagjai számára.

3.3 A fogyasztók etikai, minőségi vagy egyéb okokból is dönthetnek az állatvédelem mellett, dokumentáció hiányában azonban nem bíznak a piaci értékesítés során alkalmazott érvek helytállóságában és megbízhatóságában. Az uniós minimumkövetelményeket meghaladó állati termékek jobb piaci értékesítésének elengedhetetlen alapja ezért egy objektív és tudományos alapokon nyugvó dokumentáció. Az is világos, hogy a címkézés csak akkor éri el a kívánt hatást, ha az adatok érhetőek, és a fogyasztó megfelelő információkkal rendelkezik azok jelentéséről, valamint ha megfelelően érdeklődik ez iránt.

3.4 Ezért igény van arra, hogy felismerhető garanciát dolgozzunk ki, objektív és megbízható információk alapján. Az EGSZB 2007. évi véleményéhez kapcsolódóan feltétel nélkül támogatja az erre irányuló törekvéseket. Üdvözlí az időközben végrehajtott, rendkívül alapos munkát, és megérti az ehhez kapcsolódó időráfordítást.

⁽⁵⁾ Lásd az EGSZB véleményét a következő témában: „A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az állatjólétért és az állatok védelméért 2006 és 2010 között folytatott közösségi cselekvési tervről”, HL C 324., 2006.12.30., 18. o.

⁽⁶⁾ A 13. cikk alapján „az Unió és a tagállamok teljes mértékben figyelembe veszik az állatok mint érző lények kíméletére vonatkozó követelményeket, miközben tiszteletben tartják a tagállamok – különösen a vallási szertartásokra, kulturális hagyományokra és regionális örökségre vonatkozó – jogszabályi vagy közigazgatási rendelkezéseit és szokásait.” Ez a kötelező érvényű rendelkezés jegyzőkönyv formában váltja fel a korábbi becsületbeli megállapodást, és hatáskörrel ruhazza fel például az Európai Bíróságot, hogy jogvitákban határozzon.

3.5 Mindazonáltal célravezető lett volna, ha az Európai Bizottság a fennálló lehetőségeket prioritások szerint kategorizálta volna, és ha az ahhoz kapcsolódó politikai folyamat számára kiindulópontként felvázolt volna egy vagy több releváns javaslatot, többek között egy, az EGSZB ajánlásain alapuló javaslatot is. Minden arra mutat, hogy az átfogó elemzések egyértelműen megerősítik az EGSZB ajánlásait, amelyek szerint a címkézési rendszernek reálisan önkéntesnek, harmonizálnak és a piac által vezéreltnek kell lennie ahhoz, hogy ezáltal a minimumkövetelményeket meghaladó állati termékek vonatkozásában gyakorlati és realisztikus értékesítési lehetőségeket teremtsen.

3.6 Az Európai Bizottságnak fel kellene használnia az e területen Európa-szerte végzett átfogó munkákat – tudásalapú rendszerek alkalmazásával tájékoztatás nyújtható az áruk és szolgáltatások kínálójának és termelőjének egyaránt, és piacorientált intézkedések, valamint megfelelő fogyasztói magatartásformák ösztönözhetőek. Példa erre a méltányos kereskedelmi címkézés („fair trade” címke), az Erdőgazdálkodási Tanács, a Tengergazdálkodási Tanács és az Esőerdő Szövetség. A rendszer kezelése, a kiterjedés, a célok és a normák meghatározása adják a legfontosabb elemeket; emellett biztosítani kell a független vizsgálatot, a hatásvizsgálatot, a költség-haszon elemzést, valamint nyilvános közlemények és reklámok felügyeletét ⁽⁷⁾.

3.7 A kutatás összehangolása biztosítaná a források hatékonyabb felhasználását, és ebben az összefüggésben az EGSZB fontosnak tartja, hogy előmozdítsa az intézményközi vitát. Ez különösen a „Welfare-Quality”-projekt kontextusára érvényes, amelynek eredményeit hamarosan gyakorlati alkalmazásokra kellene váltani, a kutatók szerepvállalását pedig szinten kell tartani, valamint az eddigi eredményekre támaszkodva tovább folytatni a munkát anélkül, hogy túl sok időt vesztegetnénk az elméleti lehetőségek konkrét javaslatokat nem eredményező folyamatos vitájára. A részt vevő harmadik országok kutatóival kialakított hálózat továbbá döntő fontosságú a kutatási eredmények szélesebb körű terjesztését és az uniós politika jobb megértését illetően, ami a jövőbeli kereskedelmi kapcsolatok szempontjából jelentős tényező.

Címkézési rendszerek

3.8 Bár az elemzés nem foglal egyértelműen állást a címkézési rendszerrel kapcsolatban, közvetett módon mégiscsak utal arra, hogy egy egyszerű és rugalmas rendszer lenne a leginkább realisztikus lehetőség. Ez minden lényeges elemét tekintve megfelel az EGSZB ajánlásainak és javaslatainak, amelyek tudományos megalapozottságból, piaci feltételekből, önkéntességéből, valamint a magánjellegű címkékhez kapcsolódó alkalmazási lehetőségből indulnak ki.

3.9 Ezért az EGSZB véleménye szerint a rendszernek lényegében a következő elemeken kellene alapulnia:

⁽⁷⁾ Egy ilyen rendszer érdekében az ISO 65 szabvány szerinti akkreditációt is meg lehetne célozni – általános követelmények olyan szervezetek részére, amelyek terméktanúsítványokat kínálnak.

- Az egy vagy több javasolt referenciaközpont az állatok várható élettartamának figyelembevételével meghatározza az objektív kritériumokat, gyakorlati és realiztikus termelési körülményekbe ültetve át ezeket úgy, hogy a kutatást, fejlesztést és az új technológiák alkalmazását a lehető legjobban támogassák ⁽⁸⁾.
- A kritériumokat normákba ⁽⁹⁾ ültetik át a címkézési rendszerben való alkalmazás céljára. Ennek során meg kell felelni többek között azoknak a szempontoknak, hogy a normákat – az érintett érdekcsoportok figyelembevételével – egy független szerv mérni és ellenőrizni tudja.
- A termelés és kereskedelem így önkéntes alapon egy olyan, az EU által elismert címkét vezethetne be, amely tanúsítványt nyújt az uniós minimumkövetelményeket meghaladó normákról.
- A normák például a minimumkövetelményeket meghaladó, három különböző szintnek felelhetnének meg, aszerint, hogy ez mennyiben releváns az adott állatfaj, illetve az adott termék szempontjából ⁽¹⁰⁾.
- A specifikus követelmények betartását és a címkézés alkalmazásának ellenőrzését az önellenőrzés és a független vizsgálat szavatolja ⁽¹¹⁾.

3.10 E modell alapján az adott címke alkalmazása, ellenőrzése és felhasználása piaci körülmények között történik, függetlenül a hatóságoktól. A címkének a már meglévő címkékhez való (egy csillagokból, színekből vagy pontokból álló rendszerrel összekapcsolt) önkéntes hozzáadása révén a javaslat ezenfelül megoldást kínál a címkézési jelölések túlzott halmozásának problémájára. Az érdeklődő és motivált fogyasztónak rendelkezésére állnának ezek az információk, a rendszerbe vetett bizalom pedig a tudományos megalapozottságon és független tanúsításon alapul.

3.11 A bevezetés ütemének feltétlenül összhangban kellene állnia a piac szükségleteivel, ugyanakkor a termelő szervezeteknek, a vállalkozásoknak és a kiskereskedelemnek lehetőségük

⁽⁸⁾ A WQ-projekttel összhangban az értékelés során elsősorban az állatok viselkedését („welfare outcomes”) és nem a termelési rendszereket („input and resources”) kell előtérbe helyezni. Így a termelési rendszer értékelése az állatok viselkedésén keresztül valósul meg. A mutatóktól elvárják, hogy az adott állatfaj minden lényeges jellemzőjére kiterjedjenek, azaz az alábbiakat foglalják magukban: tenyésztési ismérvek, elhelyezési körülmények, a természetes viselkedés lehetővé tétele, napi ellenőrzés, betegség és egészségügyi szempontok, az anyától való leválasztás, állatorvosi beavatkozások, ideértve a vágóhídra történő szállítást, az elkábítást és a levágást. A rendszer ezenfelül ösztönzőket kínál az önkéntes innovációk és az egyéni javító célú kezdeményezések számára.

⁽⁹⁾ A „normák” kifejezést használjuk, elkerülendő a „szabványok” fogalommal való összetévesztést. Ez utóbbiakat specifikus eljárások alapján az európai szabványügyi hatóságok dolgozzák ki.

⁽¹⁰⁾ Ez megfelel a „Welfare-Quality”-projekt háromszintű osztályzásának: kiváló (legmagasabb szint), haladó (megfelelő állatvédelem) és a „minimumkövetelményeket meghaladó”.

⁽¹¹⁾ Egy olyan intézmény, szervezet vagy tanúsítványt kiadó szerv, amely az EN ISO 17000 idevágó európai és nemzetközi ISO-szabványai szerint működik vagy az EN ISO 45011 szabvány alapján tanúsítványt kiadó szervként engedélyezett.

lenne arra, hogy a rendszert alkalmazzák termékkínálatukra, amennyiben ez meghaladja a minimumkövetelményeket, és hogy termékeiket eszerint hozzák forgalomba. Így például a rendszert az egyre erősödő „branding” tendenciához kapcsolódóan kellene alkalmazni, amely során a kiskereskedelem a termékcímkézéstől eltérően felvilágosítást nyújt egy adott termék állatbarát jellegéről.

3.12 A rendszert hasonló feltételek mellett már bevezetett termékekre is lehetne alkalmazni, így az a Kereskedelmi Világszervezet rendelkezéseinek szempontjából sem okozna problémát, mivel az önkéntes címkézési rendszerek megengedettek a Kereskedelmi Világszervezet gyakorlatában, amennyiben megfelelő módon és a harmadik országok termelői számára azonos feltételek mellett hozzáférhető.

3.13 A piacorientált megközelítés többek között feltételezi, hogy a rendszer eléggé vonzó a fogyasztó és a kiskereskedelem számára, és hogy a termelő költségeit kiegyenlíti a jobb piaci hozzáférés és a magasabb árak.

A Referenciaközpontok Európai Hálózata

3.14 Az állatok védelmének célirányos és objektív fejlesztését a meglévő és releváns uniós kutatási intézmények bevonása mellett kell megvalósítani. Ezért az EGSZB e területen egy olyan európai hálózat létrehozása mellett száll alá, amelyet egy vagy több referenciaközpont koordinál, és szervezeti felépítésében hasonló a már meglévő állategészségügyi referenciaközpontokhoz ⁽¹²⁾.

3.15 Bár az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA), a Közös Kutatóközpont (GFS) és nemzeti referencialaboratóriumok bizonyos mértékig foglalkoznak állatjóléti érdekekkel, nem alkalmasak ezek uniós szintű koordinálására. A hálózat feladata, hogy kiegészítse az uniós intézmények tevékenységét – semmi esetre sem szabad átfedéseknek keletkezniük. A hálózatnak elvben az állatok tudományos célokra történő felhasználásának minden formájával foglalkoznia kell, külső érdekektől függetlenül.

3.16 A hálózatnak a következő egymással összefüggő feladatokat kellene ellátnia:

- az állatok védelmének értékelésére szolgáló mutatók meghatározása és naprakésszé tétele, mégpedig tudományos alapon és az érdekeltek nézeteinek figyelembevételével;
- az állatjóléti intézkedések és fejlesztések hatásvizsgálatainak elvégzése;

⁽¹²⁾ Az Európai Bizottság a Referenciaközpontok Európai Hálózata (ENRC) kifejezést használja, bár itt tulajdonképpen kutatóintézetek hálózatáról van szó. Ezt a haszonállatok védelméért felelős szervezetekhez hasonlóan egy vagy több referenciaközpont koordinálja (esetleg egy központ állatfajonként), amely mutatók alapján egy független szervezet által jóváhagyandó állatjóléti követelményeket dolgoz ki. Bár javasolják az érintett partnerek bevonását, a szóban forgó intézmények szervezeti felépítése nem kerül közelebről kifejtésre.

— a kutatás és a tudományos szempontok állandó továbbfejlesztése a normák aktualizálása érdekében;

— a normák átültetéséről szóló információk és párbeszéd, valamint egy globális szintű, aktívabb állatjóléthez való hozzájárulás.

3.17 A szervezés legösszerűbben a meglévő „Welfare-Quality”-hálózatnak az adott harmadik országokban működő nagyobb hálózathoz kapcsolódó továbbfejlesztése révén történhetne. A „Welfare-Quality”-projekt így megteremtette egy címkézési rendszer kidolgozásának alapját az állatokra vonatkozó olyan tudományos mutatók kidolgozása révén, amelyeket az átlátható és megbízható fogyasztói tájékoztatás alapjaként a fent említett osztályozási rendszerrel lehetne tovább fejleszteni.

3.18 A hálózat által javasolt normákról egy független intézménynek kellene döntenie. Mivel a részt vevő partnerek aktív együttműködése egyértelmű feltétele a rendszer működésének, őket a stratégia és a munkaprogram kialakításának tekintetében a lehető legátfogóbban be kell vonni a döntéshozatali folyamatba.

Egyéb kérdések

3.19 Az EGSZB állatjóléti címkézésre vonatkozó javaslata az adott pillanatban legaktuálisabb tudományos ismereteken és értékeléseken alapul. Az összehangolt követelmények lehetővé teszik a fogyasztó számára, hogy vásárlása során megfontolt döntéseket hozzon, és ez ösztönzőket teremt a termelők számára. Ennek előfeltétele lenne azonban, hogy tájékoztató kampányok és képzési programok révén ismertebbé váljon az állatjólét területe, valamint a normák és a címkék. Az európai szintű koordináció nyilvánvaló szükségességétől függetlenül a kidolgozásnak és végrehajtásnak regionális, illetve tagállami hatáskörbe kellene tartoznia, mivel a tapasztalatok szerint az EU-ban hozott, központi tájékoztatási intézkedések kevés átütő erővel rendelkeznek a tagállamokban.

3.20 A fent említett javaslat egyáltalán nem ütközik az uniós biogazdálkodás hatályos rendszerével, amely több területen is tartalmaz állatjóléti szempontokat. Feltételezhető, hogy az ökotermékek esetében az állatjóléti szempontokat a normák (amint ezeket kidolgozzák) fokozatos alkalmazása révén megfelelő módon figyelembe fogják venni, és ezek így további adminisztratív költségek nélkül részévé válnak az ökotermékek ellenőrzési szabályozásának. A fogyasztók a biogazdálkodáshoz

szigorúbb állatjóléti követelményeket társítanak, és feltételezhető, hogy ismerik az EU-címkével megjelölt biotermékeket.

3.21 Az állatjóléti címkézéssel kapcsolatban javasolt szabályozás továbbá alapjában véve a tojásokra védett megjelöléseket alkalmazó, hatályos uniós minőségjelölési rendszereket, valamint a földrajzi megjelölésekre és hagyományos specialitásokra vonatkozó szabályokat hivatott kiegészíteni. Ezek a rendszerek hasonlóképpen a termelési rendszerekre és a származásra vonatkoznak, az állatjólétre azonban nem, bár bizonyos mértékig így is értelmezik őket. Mivel a fogyasztó már ismeri e rendszereket, meg kellene tartani őket. A „védett megjelölések” alkalmazásával szemben támasztott, termelési rendszereken alapuló további kötelező érvényű vagy önkéntes követelményektől azonban el kellene tekinteni, mivel – ahogy ez többek között a minimumkövetelmények meghatározásának kontextusában is egyértelműen megmutatkozik – a specifikus termelési feltételek nem alkalmasak a bonyolult uniós jogszabály-alkotási eljárás általi szabályozásra.

3.22 A mezőgazdasági termékek minőségpolitikájáról szóló európai bizottsági közlemény javaslatot tartalmaz az élelmiszerek tanúsításáról szóló magán- és állami előírásokra vonatkozó iránymutatások kidolgozásáról⁽¹³⁾. A javasolt iránymutatások egyik célja, hogy megóvja a fogyasztókat a megtévesztő információktól, másrészt pedig a piacra bízza, hogy miként reagál a fogyasztók állatjólét iránt tanúsított érdeklődésére. Ugyanakkor lényeges elemként a tanúsítást is bevezeti az uniós élelmiszer-politikába.

3.23 A javasolt rendszer semleges a vallási vonatkozású specifikus kérdések tekintetében, amennyiben a címkézés csak az állatjóléttel szemben támasztott követelményeknek az uniós minimumkövetelményeket meghaladó, közelebbről meghatározott szinten való megfelelést tanúsítja.

3.24 Az állatok védelmével és az állatjóléttel foglalkozó referenciaközpontok európai hálózatának központi szerepet kellene kapnia azon gerinces állatok jóllétének biztosításában, amelyeket gazdasági célból tartanak. Ezekhez az állatfajokhoz tartoznak a halak és a prémes állatok is, amelyeket egyenlő bánásmódban kellene részesíteni a többi haszonállattal. Ez a laboratóriumi állatokra is vonatkozik, ugyanakkor az Alternatív Módszerek Validálásával Foglalkozó Európai Központ (ECVAM) alternatívákat dolgoz ki az állatok tudományos célból való felhasználásához.

Kelt Brüsszelben, 2010. május 26-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Mario SEPI

⁽¹³⁾ COM(2009) 234., 2009. május 28.